

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU YURTDIŞINDA YAŞAYAN TÜRK VATANDAŞI OLAN VE VATANDAŞLIKTAN İZİNLE ÇIKMIŞ KADINLARIN VE AİLELERİNİN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

KONULU

ALT KOMİSYON

TUTANAKLARI

Tarih: 20 Şubat 2018 Salı

20 Şubat 2018 Salı
BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.35

BAŞKAN: Tülay KAYNARCA (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli vekillerim hoş geldiniz.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarımız, şimdi de Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Alt Komisyon Başkanlığı bünyesinde bir araya geldik.

Yurt Dışında Yaşayan, Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkmış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri Konulu Alt Komisyonumuzun taslak rapor çalışması nedeniyle bir aradayız. 2016 Şubat itibarıyla komisyonumuz kuruldu. İki yıl boyunca çok değerli çalışmalar gerçekleştirdik. Bunlar içerisinde, öncelikle Türkiye’de ilgili tüm kurumların, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızı bire bir ilgilendiren; Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, yine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından, millî eğitim, adalet, sağlık, Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı, TİKA gibi kurumların yanı sıra akademisyenlerle yine bir araya geldik bu alanda çalışmalar gerçekleştiren.

Yine, yurt dışında çalışma ziyaretimizi gerçekleştirdik, Fransa, Hollanda ve özellikle Almanya; çünkü yurt dışında yaşayan 6 milyon vatandaşımızın yaklaşık 5,5 milyona yakını Batı Avrupa’da ve bunun 3 milyondan fazlası da sadece Almanya’da yaşıyor ve toplantıları, oradaki saha ziyaretleri ve her birini tamamladığımızda birçok konu başlıkları gündeme geldi. Bunlar içerisinde, ilk önce temel niteliklerini incelememiz doğrudu. Çünkü, Türkiye’den yurt dışına ilk giden, 1960’lı yıllar itibarıyla giden nesil ile ikinci, üçüncü hatta dördüncü kuşak nesillerin hem beklentileri hem sorunları hem de Türkiye’ye yönelik birçok beklentilerine yönelik başlıklarının çok farklı olduğunu gözlemledik. Aile bileşimi gibi yani yeni, 2007’de çıkartılan düzenlemelerle birçok ülkede dil şartının getirilmesi; kendi anayasalarına ve uluslararası sözleşmelere aykırı olmasına rağmen bunun devam ettiğini fark ettik ama özellikle 2014’te ABAD kararı, Avrupa Birliği Adalet Divanı’nın “Aile birleşiminde dil şartı uygun değildir.” kararı çok önemliydi, bunun altını özellikle dikkatle çiziyorum. Yani ABAD kararlarına rağmen ülkelerin buna devam ettiği gerçeğini de görmüş olduk.

Gençlik daireleri, eğitim başlığı; yine, sosyal güvenlik sistemi, kadına yönelik şiddet, sivil toplum kuruluşları ve sosyal yardım vakıflarının bir çatı altında toplanabilmesi, kültürel hassasiyetlere uygun uzmanların ve çalışanların yetiştirilmesi kararlılığı gibi başlıklar ve en önemlilerinden biri de yargısal süreçlerdeki sorunlardı. Bizi sevindiren, alt komisyon çalışmalarımız sürerken hem ilgili yetkililerle görüştüğümüz hem Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı bünyesinde bakanlıklarımıza iletilen, özellikle İçişleri Bakanlığı bünyesinde çalışmalarla ilgili dile getirdiğimiz çok önemli tanıma tenfizle ilgili yargısal süreçte bir başlık hayata geçti, bu çok önemliydi. 2017 itibarıyla 29 Nisanda kanun hükmünde kararnameyle öncelikle 2017’de kanun hükmünde kararnameyle bu yasal düzenleme gerçekleşti ama 1 Şubat 2018’de de bu kararname kanunlaştı. Ama daha önemlisi, yönetmeliği 7 Şubat itibarıyla yayınlandı. Bu şu demek: Artık, uygulama yönetmeliği çıktıktan sonra, bunu bekleyen, yıllardır uzlaşmazlıklar nedeniyle, tanıma nedeniyle özellikle bunu bekleyen vatandaşlarımıza yönelik yaklaşık 10 bin davayı içeriyor. Bu, Adalet Bakanlığının üzerinden bir yük kalkması demek. Boşanmaların, yurt dışındaki idari ve adli mahkemelerde karşılıklı anlaşmayı da içeren bu boşanmaların Türkiye’de nüfusa işlenmesiyle, tescil edilmesiyle birlikte ortadan kalkacak bir düzenlemeydi. Bunların her birini raporumuza dercettik ama bununla da bitmiyor. Bu yaklaşık yüzde 60-70’ini içeriyor. Geri kalan tenfiz kısmında bekleyen yasal düzenlemeler var. Bunlarla ilgili de raporumuzda taslak düzenlemede ilgili başlıklara yer vermiş olduk.

Şimdi, yaklaşık üç haftadır da, öncelikle, en son, bu konuda Başbakan Yardımcımız -yurt dışı Türkler ve akraba topluluklarından da sorumlu- Değerli Hakan Çavuşoğlu'nun yaptığı sunumla birlikte yapılan son çalışmaları da Hükümet adına da bu konuda yapılan çalışmaları da raporumuza dercetmiş olduk. O raporu da o bilgileri de ekledik. Bugünkü toplantımız... Bu hafta itibarıyla taslak çalışma olarak sizlere ulaştırdığımız -hem mail hem de yazılı olarak ulaştırdığımız- çalışmaları birlikte inceleyeceğiz. Üst komisyona havalesiyle ilgili sizlerin görüşlerini aldıktan sonra gerekirse, düzenlemeler olacaksa yeniden değerlendireceğiz ama burada tamamlayıp alt komisyondan Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna, üst komisyonumuza taslak raporun onaylanması itibarıyla bunu gerçekleştirmiş olacağız.

Özetle, 2016 itibarıyla, şubat itibarıyla başlayan ve bu süre içerisinde on beş toplantıyı geride bıraktığımız iki saha çalışmasıyla birlikte değerli, incelikli, sonuna kadar iyi bir rapor taslağı hâline geldi diye düşünüyorum.

Sizlere söz vermek istiyorum. Yaptığımız değerlendirmelerde ilave edilecekler, gözümüzden kaçanlar ya da birlikte birçoğuna baktık, birkaç başlığa...

Ben sırasıyla söz vermek istiyorum ve...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Başkanım, çok özür diliyorum, benim saat dörtte bir randevum var. Kısaca bir öneride bulunup ayrılmak isteyebilir miyim?

BAŞKAN – İlk önce sizden başlayalım, olur elbette.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Çok özür diliyorum heyetten. Saat dörtte Enerji Bakanımızla bir randevumuz vardı bir bürokrat kesimiyle beraber. O yüzden müsaade isteyeceğim.

Raporla ilgili – grubuma gönderdiğiniziz- benim birkaç önerim daha olacaktı ama tam detaylı son hâlini incelemeye fırsatım olmadı. Eğer uygun görürseniz herkesin de biraz... Hani daha çok işi var gibi geldi, perşembe günü uygun olursanız, yakın bir zamanda toplanıp tekrar daha detaylı değerlendirme imkânı olabilir mi diye, ben takdirinize sunmayı arzu ederim.

BAŞKAN – Bu perşembeyi mi öneriyorsunuz?

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Evet. Çok uzatma şansımız olmayabilir diye düşünüyorum açıklasayım.

BAŞKAN – Şöyle yapalım: Tamam, Ayşe Hanım'ın önerisini ben not aldım. Diğer Komisyon üyesi arkadaşlarımız da görüşlerini ifade etsin.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Dün geldiği için 175 sayfa zaten...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – İşte ben de detay okuyamadım.

BAŞKAN – Peki, raporla ilgili görüş belirten... Gün talebini hep birlikte değerlendiririz.

ERTUĞRUL SOYSAL (Yozgat) – Tabii, çok kapsamlı bir rapor olduğu için, biraz daha detaylı inceleme yapmamızda fayda var. Zaman da tabii kısa oldu, çünkü dün geldi en son düzeltmelerle beraber. Ben de aynı şeyi tavsiye edeceğim yani perşembe ya da çarşamba. Başkanımız ne der, belki önümüzdeki hafta içi de olabilir ama...

BAŞKAN – Bu hafta içi olması önemli. Yani perşembeyi niye söyledik? Üst komisyona raporun...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Selina Hanım yurt dışında olacak, yeni üyemiz.

BAŞKAN – Şöyle yapalım: Sibel Hanım'ı da bir dinleyelim.

Ben öncelikle çok teşekkür ediyorum. Gerçekten Salih Bey olsun, Ertuğrul Bey olsun, özellikle Sibel Hanım, bu bahsettiğim 15 toplantının her birinde hiç istisnasız ve çok değerli katkılar da sunarak, yurt dışı iki saha çalışmasında da katılım göstererek çok değerli bilgilerini rapora dercetmiş olduk. Hatta en son taslak çalışmasında da vekillerimin her biri vardı. Orada söylem birliğine kadar yani

“Mevcut çalışmalarda biz şu üslubu kullanalım.”a kadar en ayrıntılı şekilde çok değerli bir son çalışma yaptık. Mutlaka her okunduğunda farklı başlıklar da çıkacaktır. Ama bu ay bitmeden yani bu perşembe, önümüzdeki haftaya ana komisyondan geçmesi gerekiyor, program o şekilde verildi. Hatta geçen hafta bizim bu toplantımız olacaktı, KEFEK Komisyonu toplandığı için biz bu haftaya almak durumunda kaldık. Tarih itibarıyla orasını konuşmamız lazım, Sayın Başkanla irtibatlı olalım ama bu arada Sibel Hanım’ın birkaç tespiti var. Olmazsa o tespitlerini de alalım yani eğer ola ki bu perşembeye kalacaksa onların ilavesi de olsun. Önce Sibel Hanım, sonra Salih Bey’den görüş de alarak toplantıyı toparlayalım.

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum ben de Sayın Başkan.

Evet, 26’ncı Dönem’in birinci devresinde kurulan KEFEK, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun bir alt komisyonu olarak kurulan ve yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın, özellikle kadınların özelinde, kadınların sorunlarını araştırmaya yönelik oluşturulan bu komisyonda ben de Cumhuriyet Halk Partisini temsilen görev aldım. Çalışmalar boyunca Sayın Başkan, katılım sağlayan değerli milletvekillerimiz ve uzman arkadaşlarımıza ben de emeklerinden dolayı çok teşekkür ediyorum.

Birkaç toplantı da yaptık taslak üzerine Sayın Başkanın söylediği gibi. Biz çalışma yaparken öncelikle kurumları dinleyerek sürece başladık. Sonra da iki tane saha çalışması planladık. Tabii, ülkenin yaşadığı birçok... Hani Meclisi de etkileyen, Meclisin çalışmasını da etkileyen sorunlar oldu hepimizin malumu. Bu sorunlar da Komisyonun gayet iyi giden çalışmalarını etkiledi. Bir zaman aralığı oldu. Uzman arkadaşlarımızın görevleriyle ilgili sıkıntılar oldu. Tekrar bir başa dönüş, tekrar bir düzenleme nedeniyle gerçekten süreç uzadı ama neticede bir çalışma ortaya çıktı. Sondan bir önceki toplantıda taslak raporu uzman arkadaşlarımız ilettiği zaman üzerinde kapsamlı bir değerlendirme yaptık ve ben bir muhalefet şerhi çalışması ya da taslak üzerindeki eleştirilerime yönelik bir çalışma yapmak istedim ancak yapmış olduğumuz çalışmanın, bu değerlendirmelerimiz, önerilerimizin bir muhalefet şerhi değil de bir çalışmaya eklenmesi, ilettiğim önerilerin, görüşlerimin yansıtacağı noktasında bir görüş birliğine vardık. O nedenle ben bir muhalefet şerhi yazmadım. Zaten biz çalışmalarımızı yaparken de bakış açımız, gerçekten, orada yaşayan kadınların, vatandaşlarımızın, çocuklarımızın, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın özelinde bütün kesimlerin hiçbir ayırım yapılmaksızın sorunlarını dinlemek ve bu sorunları Meclisin iradesiyle çözecek çözüm yollarını bulmaktı ve bu hassasiyetle gerçekten çalışmamızı yaptık. Bir nevi siyaset üstü bir çalışma yaptık. O nedenle ben taslaktaki görüş ve önerilerimin tekrar eklenmesi üzerine muhalefet şerhimi geri çektim sizlerle de konuşmamız üzerine. Kısmen ve çoğunlukla eklendiğini ben görüyorum. Birkaç noktada yine eksiklik var, ben onu yine iletirim uzman arkadaşımıza.

Burada benim hassasiyet gösterdiğim noktalar -sizinle de paylaşmıştım, genel değerlendirme yaparken- gerçekten bu Mecliste hepimizin ismimizin geçeceği bir çalışma olacak ve Meclis arşivimizde yer alacak ve ilgili birimlere, Hükümete iletilecek bu veriler. Burada dikkat Etmemiz gereken noktalar, işte, atıflar konusuna dikkat ettim ben. Bazen bizim dinlemediğimiz ama bize ulaşan raporların mutlaka isminin geçmesi gerektiğini, dip not ya da atıf, referans göstermemiz gerektiği konusunu söylemişim. Gözüme çarpan... Çünkü dün ulaştı, açıkçası ben kapsamlı inceleyemedim, danışman arkadaşımızın hızlıca tespitleri vardı. Belki süre olursa daha hızlı inceleme fırsatım olur. Mesela sayfa 162’de “tutuklu hükümlüler” bölümünde orada ilk cümleyle başlayan, işte, yurt dışında yabancıların ayrımcılık ve İslamofobinin de etkisiyle daha fazla suç işleme riski taşıdığı algısının hâkim olduğu ifade edilmiş. Bu hangi raporda yer alıyorsa değerli uzman arkadaşımız o rapora atıf yaparsa, hani ilk gözüme çarpan buydu, hani atıf ve rapor belirtmek önemli olur. Çünkü neticede biz çalışmamızda böyle bir veriye ulaşmadık yani böyle bir veri elimizde yoktu. Biz o rapora atıf yaparsak En azından biz de komisyon

olarak üzerimizdeki sorumluluğu ilgili kuruma atmış oluruz. Bize sorulduğu zaman, iki, üç, beş yıl sonra “Böyle bir sorun oldu mu?” dendiği zaman biz de “Bu kurumun böyle bir çalışması vardı.” çünkü biz...

YASAMA UZMANI HANDE KARABAY AYDIN – Pardon, sözünüzü kestim.

Üç toplantıda dile getirilmişti. Akademisyen vardı...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – O zaman oraya yazmamız lazım şu akademisyenin şu toplantıdaki görüşü. İlgili kurum, ilgili akademisyen, kim bize aktarırsa onu ekleyelim, aksi hâlde bu bizim görüşümüzümüz gibi oluyor. Bizim dinlediğimiz akademisyenin, bizim dinlediğimiz kişinin, bizim dinlediğimiz STK’nın... Bunlara dikkat etmemiz gerektiğini söylemiştim.

Şu “ithal gelin”, “ithal damat” kavramlarının yerine başka bir kavram ya da...

BAŞKAN – O bir gerçek. O gerçeklik, değerlendirmeler kısmında da “vatandaşın diliyle” diyerek...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yine onlara atf yaparak yazalım. Bizim kullandığımız bir dil olmasın.

BAŞKAN – Bizim değerlendirmelerimizde yok ama vatandaşın ifadesi. Direkt öyle tanımıyor dikkat ederseniz. Sahada da mesela “Ben de ithal gelinim.” dedi bir tanesi direkt. O hoş bir şey değil ama bir gerçeklik, böyle bir şey var. O yüzden olmalı raporda da.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Günlük yaşam dilinde kullanılan bir dil ama biz raporumuza bunu eklerken “vatandaşlarımızın ifade ettiği gibi” dersek...

BAŞKAN – Tabii tabii...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – STK’ler konusunda. Bu dinî cemaat, dernekler... Ben burada biraz ayrıntılı anlatıyorum ki yeni Komisyon üyemiz Sayın Doğan da bilgilensin benim görüşlerimden çünkü biz muhalefet serhi yazmadık.

Ben öneri kısmında “dernek, dinî cemaat”, bunlar konusunda gerçekten hassasiyet göstermemiz gerektiğini söylemiştim. Bu STK’lerin güçlenmesi konusunda dikkat edilmesi gerektiğini çünkü orada her türlü...

BAŞKAN – Bütün yardımlar, destekler kurumlar adına oradan alınıyor, hep STK.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Konsolosluklar, ataşelikler konusu eklenmiş, bu önemliydi. Örnek model vardı önümüzde.

BAŞKAN – Hatta ayrı bir başlık olarak kullandık onu.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bu konular önemli.

Dediğimiz gibi eğer bir süre olursa, Sayın Başkanım, ben de Komisyona yeni katılan Selina Doğan arkadaşımızla birlikte de üzerinde bazı yerlerde değerlendirme yaparız.

Ben şu Komisyonun üyesi değilim, eski bir üyesi olarak ama çalışmalara titizlik gösteren bir üyesi olarak bizim amacımız, gerçekten iyi bir rapor olsun, Meclisimize, biz milletvekillerimize yakışan, bir akademik yönü de olan ve bizden sonrası için de ya da Meclise gelip başvuru yapanlar açısından da kullanıp referans verecekleri bir rapor olması önemli.

Emeği geçen, katkı sunanlara teşekkür ediyorum.

Sadece önümüzdeki hafta salı günü yapar isek, eğer KEFEK üst komisyonunun takvimi de uygunsa, zaman açısından da biraz daha fırsatımız olur.

BAŞKAN – Benim için hiçbir problem yok. Ama İç Tüzük’e göre kırk sekiz saat önceden bir hazırlık gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, ben de şu konuda Sibel vekilime katılıyorum: Şu rapor içerisinde tüm konu başlıklarının her biri hem Hükümet düzeyinde hem ilgili bakanlık, resmî kurumlar düzeyinde hem de yurt dışı ayağındaki bize ait kurumlar ve vatandaşlar açısından böyle birisi bir çalışma yapmış olsa, hani yurt dışında yaşayan hem kadın... Sadece kadınlar da değil. Hatta önsöze onu koyduk. Baktığında, az önce tutuklularla ilgili şeyi söyledik tanıma-tenfiz, çocuğu ilgilendiriyor çünkü; boşanamayınca mirası ilgilendiriyor, kocayı ilgilendiriyor. Yani tek başına, spesifik “kadın” diyemsek bile, hani o anlamda içeriğine baktığında çok değerli bir akademik çalışma gibi oldu çünkü çok ayrıntılı kesimlerle görüşüldü. Bu anlamda gerçekten hem uzmanlarımıza hem değerli komisyon üyelerimize çok teşekkür ediyorum.

Bu son aşama. Dediğimiz gibi görüşüp son şeklini vereceğiz.

Salih vekilim, buyurun.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Sayın Başkanım, ben de bu raporun hazırlanmasında emeği geçen tüm milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bir Balkanları yapamadık Salih Hocam. “Balkanlısız olmaz.” dedi.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Evet, keşke gidebilseydik oralara.

BAŞKAN – Ama Hakan Bey’den söz aldık.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – İşte oralarda çalışma zorluğu var. Özellikle Yunanistan’da çalışma zorluğu var. Ama gidilebilir mi? Gidilebilir.

Yunanistan bu tip ziyaretleri çok hoş karşılayan bir Avrupa ülkesi değil. Onun dışında, onların öyle yapması bizi oradan alıkoymamalı yani. Bizim oralara gitmemiz lazım.

BAŞKAN – O nedenle değil de nüfusun... Yani bize tanınan bir saha çalışmasında 6 milyonun 5 milyondan fazlası Batı Avrupa’da. Dolayısıyla orayı seçmeliydik. Balkanlardaki oran daha düşük.

Ben söz almışken, çok özür dileyerek Salih Hocam, geç kalma yani sürenin yaklaşık sekiz dokuz ay, bir yıllık kısmı zaten Almanya boyutuyla ilgiliydi. Ben ısrarla Almanya saha ziyareti olmadan bu rapor eksik olur çünkü bu saydığımız 5,5 milyonun da 3,5’tan fazlası Almanya’da. Ama işte Ermeni soykırımını tanıma, arkasından ülkeler arası olumsuz bir yapı oluştu, dış işleri, oraya gidişimizle ilgili süreç farklı boyuta geldi. Yani o çok önemli, çalışma aslında burası değil de o saha ziyareti dolayısıyla beş altı ay atmış oldu.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Neticede bu alt komisyonun devam etmesinde fayda görüyorum ben yani eksik kalan yerlerinin de tamamlanması. Çünkü buradaki veriler önemli veriler. Tabii, çok çalışma var ama siyaset ve siyasetçi gözüyle az çalışma var aslında. İşte, bu, belki ilki olacak. Çok çalışma var, belki işte göçler ama siyasetçi gözüyle oradaki sorunların doğrudan, yalın şekilde duyulması, onlara iletilmesi, bizlere iletilmesi, buradaki birçok meselenin çözümünde, hâlinde daha kolaylık sağlayacaktır önümüzdeki dönemde.

BAŞKAN – İlk olduğunu düşünüyorsunuz.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Tabii, öyle düşünüyorum.

Tabii, bir siyaset belgesinin oluşması lazım yani yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız konusunda, Türkiye’deki tüm siyasi partilerin bu belgenin arkasında durması. Yani bu siyasetin arkasında durarak onlara güç vermemiz lazım ki oradaki insanlar da buldukları memleketlerde hem oranın vatandaşıyla vatandaşları olarak iyi işler yapması lazım, değilse bile Türkiye’yi iyi temsil etmeleri lazım.

Ve oradaki sorunları üç aşağı beş yukarı rapora yazılmış. Ben çok eksik de görmedim aslında yani görüşülen şeylerin birçoğu rapora fazlasıyla yazılmış Sibel Hocam, eksigi yok fazlası var. Dolayısıyla mesela bu tutuklu ve hükümlüler meselesi keşke orada tetkik edilebilse yani ona başka bir komisyon... İnsan Hakları Komisyonu herhâlde cezaevi ziyaretleri falan yapıyorlar ama yani bizim orada bir tutuklu geçğimiz var, hükümlü geçğimiz de var, orada suç işleyen insanlarımız var.

BAŞKAN - Oradaki problem şu: Bazıları vatandaşlıktan çıkmış yani burada, Alman vatandaşı olduğu andan itibaren oradan veri alamıyorsunuz, kesinlikle bilgi akışı -doğal olarak- ülkeler arası olamıyor, o zaman gerçek veriye, sağlıklı veriye ulaşamıyorsunuz; bir de böyle bir gerçeklik var karşılıklı çıkan.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – İşte burada çıkan neticeleri bakanlıklar...

BAŞKAN - Ama mesela tenfiz ve tanıma kısmı yönetmelikte çıktı. Tenfiz kısmıyla ilgili de mesela...

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Her ne kadar kanunla düzenlense iyi olurdu ama bizimkiler acele etti.

BAŞKAN - Hayır hayır, KHK değil, kanun. 1 Şubat 2018 kanunla da düzenlenmiş oldu.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) –Yani KHK'yle biz kabul etikten sonra kanunlaştı. Hocam öyle dedi ya yani bizimkiler çok acele etti.

BAŞKAN - Ama bu da şunu sağladı: Kanun hükmünde kararnameyle çıktı, bu dokuz ay içerisinde yönetmelik ayrıntıları hazırlandı, zaman kaybedilmemiş. 10 bin dosya, çok ciddi bir rakam arkadaşlar. Yani inanılmaz bir yükün kalkması.

Ama burada çok önemli bir ayrıntı var, Selin Hocam, karşılıklı anlaşma varsa, imza koyuyorsa, karşılıklı değilse yine Türkiye'de dava açmak zorunda, karşılıklıysa iki tarafta anlaşmış, tabii.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Ama geçmişteki sorun da oydu zaten, mütakabiliyet olmadığı için yani işte Avrupa'nın birçok ülkesi bizim kararları tanımadığı için...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bizim yasada sorun vardı, karşılıklı taraflar anlaşmışsa dahi süreç uzuyordu.

BAŞKAN – Ha, yok, mütakabiliyet değil. Çiftler arası, karı-koca anlaşırssa...

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Ha, anlaşmalı boşanma.

BAŞKAN – Tabii, anlaşmalıysa boşanma...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Taraflar bunu kabul etmişse süreç...

BAŞKAN - Eğer taraflar arasında bir şey varsa o zaman yeniden Türkiye'de yine açmak zorunda çünkü miras hukuku, çocuk velayeti, onlar devreye giriyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – O tebligatlar ne zaman alıyordu.

BAŞKAN – Tabii, tebligat gecikmesi, mesela, maddelerden en önemlilerinden biri, önerilerden, tebligat.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ciddi sorundu o, çok gündeme gelmişti.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Evet, ciddi bir sorun.

Tabii, buradan çıkan ve tespiti yapılan hususların bakanlıklar nezdinde takip edilmesi de önemli. Yani Komisyonun bence işi, bu raporu sunduktan sonra bitmemeli. Yani, en azından iyi niyet gösterisi olarak ilgili bakanlıklara gidip...

BAŞKAN – Gidebilmek lazım. Olur birlikte de gidebiliriz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bir kamuoyu oluşturup vatandaşlarımızı, orada, yurt dışında ziyaret ettiğimiz vatandaşlarımıza bu iletilebilir.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Sonuçta tabii, biz burada bu raporu yazınca sorunlar çözülmüyor. Karar alıcı, karar uygulayıcıları...

BAŞKAN – Uygulama aşamasında da Komisyon kendine düşeni yapsın diyorsunuz.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Yani yaparsa iyi olur. Yani sonuç itibarıyla, bu tip Komisyonların ilerideki işlevselliği de artar. Yani işte “Komisyon raporu yazıldı, ne oldu?” noktasında kalmaması.

Ben tekrar teşekkür ediyorum emeği geçenlere, başta size yani sizin yönetiminiz de önemli.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Çok uyumlu, yani ben üç dönemdir görüyorum. En keyif aldığım Komisyon bu.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Bize de dolayısıyla farklı bir alanda çalışma, bildiğimiz ama farklı bir alanda çalışma fırsatı doğdu yani.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet, iyi bir çalışma oldu.

BAŞKAN – Selina Hanım’ı yormayacağız.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yok, çalışmalarımın ben de...

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Yok anlatıyordu Sibel Vekilim, çalışmalardan çok bilgi, çok yararlandığını söylüyordu yani.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Konu belirleyip tekrar alt komisyon devam edemez mi, yani farklı bir başlık altında?

BAŞKAN – Başka bir alt komisyon çalışmamız olacak. Yani bir iki öneri var, birini seçip...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ama Salih Bey’in dediği burada önemli. Bunun bir siyaset belgesine dönüştürülüp, çözüm önerileri noktasında, orada belki ziyaret ettiğimiz vatandaşlarımıza ya da konsolosluklarımıza iletilip, Parlamentodaki böyle bir alt komisyonun sorunlarınızı şu yöntemlerle çözmek için gündeme aldığı ya da şunlar yapıldı gibi mesela tanıma, tenfiz konusunda ve diğer konularda da...

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – İyi örnekler de var, onların da hoşuna gider yani.

BAŞKAN – Aynı yerlere, hatta o zaman onu not alalım, çok güzel bir öneri.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Mesela, denklikle ilgili...

BAŞKAN – Çok özür dilerim, unutmayınız lütfen.

Bütün o ziyaret ettiğimiz genel STK’lerin hepsine de birer postayla gönderelim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – STK’lere iletilebilir, konsolosluklarımıza...

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Bunların eleştiri ve görüşlerini alabiliriz, raporun o kısımlarını.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet, alınabilir.

BAŞKAN – Çünkü onların düşünceleri de var.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Onların söyledikleri var ama yani rapor şeklini onlar bilmiyorlar tabii.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Rapor iletilebilir.

YASAMA UZMANI HANDE KARABAY AYDIN – Şöyle zaten web sitemize de konulacaktır. Web sitemizden de takip edebilirler.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – En azından web sitesinde olduğunu bildirelim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Raporun işlerliği ve gerçekten onların sorunlarının çözüm noktasında bir iradesi olduğunu Meclisimizin...

ERTUĞRUL SOYSAL (Yozgat) – Web sitesini dersek daha faydalı olur.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Tabii tabii.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Nasıl yapalım takvimi?

BAŞKAN – Şöyle, benim için perşembe de önümüzdeki hafta salı da uygundur. Sadece Komisyon Başkanımız Sezer Katircioğlu Hanımefendi'yle görüşeceğiz. Kırk sekiz saat bizi yoruyorsa mecburen bu perşembe yapacağız yani eğer alınamıyorsa, değilse de... Perşembe hangi tarihe geliyor, 1 Mart oluyor, o yüzden çarşamba istendi değil mi?

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Başkanım, o zaman perşembeye kadar mesela yazılı olarak versem...

BAŞKAN – Olur, olur, bu perşembe, çok iyi olur.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Perşembeye kadar yazılı olarak göndersem, olur mu?

BAŞKAN – Olur, çok mutlu oluruz. Çok daha iyi olur.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Eğer salı mümkün olursa hani...

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Tabii, öncelikli tercihimiz o. Yani o kırk sekiz saati hepimizin rızasıyla aşmanın bir yolu varsa...

BAŞKAN – Yok, bütün arkadaşlarımızın önerisi o.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ayrıntılı incelenirse daha dikkatli oluruz, acele olmaz, madem bu kadar beklenildi.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Toplantıyı resmî olarak bitiriyorum.

Kapanma saati: 16.06

